Пролетары ўсіх краін, яднайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

Совецкая Беларусь

ОРГАН ЦК І МІНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 79 (7409) | СУБОТА, 5 ВЕРАСНЯ | 1942 г.

ПРАЧЫТАЙ І ПЕРАДАЙ ДРУГОМУ.

УКАЗАМ ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР ЗА ДОБЛЕСЦЬ І МУЖНАСЦЬ, ПРАЯЎЛЕНЫЯ Ў ПАРТЫЗАНСКАЙ БАРАЦЬБЕ Ў ТЫЛУ СУПРОЦЬ НЯМЕЦКІХ ЗАХОПНІКАЎ, УЗНАГАРОДЖАНЫ ОРДЭНАМІ І МЕДАЛЯМІ 1.018 ПАРТЫЗАН УКРАІНЫ, БЕЛАРУСІ, АРЛОЎСКАЙ І СМАЛЕНСКАЙ АБЛАСЦЕЙ.

ПАРТЫЗАНЫ БЕЛАРУСІ!

БІЦЕ ВОРАГА НАСМЕРЦЬ! БІЦЕ ВОРАГА НЯШЧАДНА, НЕ ДАВАЙЦЕ ЯМУ СУПАКОЮ НІ НА ДАРОЗЕ, НІ Ў ЛЯСАХ, НІ Ў СЁЛАХ І ГАРАДАХ.

СМЕРЦЬ НЯМЕЦКІМ АКУПАНТАМ!

ПАРТЫЗАНЫ І ПАРТЫЗАНКІ БЕЛАРУСІ!

АБРУШВАЙЦЕ ЯШЧЭ БОЛЬШ МОЦНЫЯ ЎДАРЫ ПА ВОРАГУ!

ЗНІШЧАЙЦЕ АКУПАНТАЎ НА ДАРОГАХ І Ў ЛЯСАХ, У ГАРАДАХ І ВЁСКАХ!

—УДАРЫ МАГІЛЕЎСКІХ ПАРТЫЗАН— ПА КАМУНІКАЦЫЯХ ВОРАГА

З Магілева паведамляюць: партызаны атрада пад камандаваннем тав. М., які дзейнічае на тэрыторыі вобласці, на працягу жніўня нанеслі моцныя ўдары нямецка-фашысцкім захопнікам на іх камунікацыях.

Партызаны пусцілі пад адкос 2 чыгуначных эшалоны з харчаваннем і эшалон з боепрыпасамі. У апошнія дні падарван эшалон з 12 платформ з гарматамі і 14 таварных вагонаў з боепрыпасамі. У час крушэнняў забіта да 200 нямецкіх салдат і афіцэраў.

★ ★ ★

БІЦЬ АКУПАНТАЎ НЯШЧАДНА, БІЦЬ УСЮДЫ!

Сёння ў нашай газеце друкуецца Ўказ Прэзідыума Вярхоўнага Совета Саюза ССР аб прысваенні звання Героя Совецкага Саюза 9 мужным партызанам і паведамленне аб узнагароджанні ордэнамі і медалямі 1.018 партызан Украіны, Беларусі, Арлоўскай і Смаленскай абласцей.

Сярод узнагароджаных многа слаўных сыноў і дачок беларускага народа, якія праявілі доблесць і мужнасць у барацьбе з крывяжэрнымі нямецкімі акупантамі.

Слаўныя партызаны роднай Беларусі! Сваімі моцнымі ўдарамі вы наносіце ворагу-немцу вялікія страты. Але задача партызан, задача кожнага беларуса, кожнага — мужчыны і жанчыны як у горадзе, так і ў вёсцы, наносіць яшчэ большыя, больш адчувальныя ўдары.

Біць немцаў усюды, біць няшчадна—вось святы абавязак кожнага беларуса, кожнага партызана. Сустрэў немца на дарозе—забівай яго, бо ён ідзе ў горад, або ў вёску грабіць, катаваць тваіх родных, совецкіх людзей. Сустрэў немца ў вёсцы—хутчэй забівай яго. Не заб'еш —ён заб'е цябе, спаліць тваю хату, закатуе, замучыць жонку тваю, дзяцей тваіх.

Партызан, партызанка! Выкарыстоўвайце ўсе метады барацьбы з паганымі немцамі. Ні адна дарога, сцежка, лес і хмызняк не павінны прапусціць немца. Ён павінен знайсці сабе магілу ўсюды, дзе ступіць яго брудная нага.

Родныя браты! Змагайцеся з немцамі ўсімі сіламі, усімі сродкамі. Усе, хто толькі можа трымаць зброю—ідзіце ў партызанскія атрады, знішчайце гітлераўскіх бандытаў на кожным кроку.

Немец—гэта самы люты, самы ненавісны вораг, які пустошыць і ганьбіць нашу зямлю. Кожны павінен жыць адной думкай—забіць немца, увагнаць бандыта ў магілу. Толькі так, толькі аб гэтым павінна думаць, так дзейнічаць усё насельніцтва Беларусі, падпаўшае пад іга нямецкіх акупантаў.

Кожны беларус, кожны партызан павінны бязлітасна знішчаць паганую немчуру, дзе толькі яе сустрэнуць.

Партызан! Бачыш, што немец па тваіх чыгунках едзе на фронт—душы гада! Узрывай чыгунку! Пускай пад адкос паравоз, вагоны! Знішчай, даві фашысцкую гадзіну, пакуль яна не вылезла з вагонаў!

Барацьба з нямецкімі бандытамі не павінна спыняцца ні днём, ні ноччу. Кожны, хто хоча выратавацца ад смерці, здзекаў і голаду, хто хоча быць назаўсёды свабодным і шчаслівым, ні на хвіліну не павінен забываць свайго абавязку—забіць немца, які топча нашу родную зямлю, забівае, абяздольвае, сіроціць нашых дзяцей.

Партызаны і партызанкі нашай роднай Беларусі! Мацней удары па ворагу! Біце зго няшчадна, не давайце яму спакою ні на дарогах, ні ў лясах, ні ў сёлах, ні ў гарадах. Ствараймце такія ўмовы, каб нямецкаму звяр'ю нідзе не было жыцця, каб усюды немец атрымліваў толькі адно—смерць!

УКАЗ ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР

АБ ПРЫСВАЕННІ ЗВАННЯ ГЕРОЯ СОВЕЦКАГА САЮЗА ПАРТЫЗАНАМ, ЯКІЯ ВЫЗНАЧЫЛІСЯ Ў ПАРТЫЗАНСКАЙ БАРАЦЬБЕ Ў ТЫЛУ СУПРОЦЬ НЯМЕЦКІХ ЗАХОПНІКАЎ

За адвагу і геройства, праяўленыя ў партызанскай барацьбе ў тылу супроць нямецкіх захопнікаў, прысвоіць званне Героя Совецкага Саюза з уручэннем ордэна Леніна і медалі «Залатая звязда»:

1. **Бандарэнка** Аляксею Дзімітрыевічу.
2. **Дука** Міхаілу Ільічу.
3. **Емлюціну** Дзімітрыю Васільевічу.
4. **Іжукіну** Аляксею Іванавічу.
5. **Казлову** Васілію Іванавічу.
6. **Курыленка** Владзіміру Цімафеевічу.
7. **Рамашыну** Міхаілу Пятровічу.
8. **Рабок** Владзіміру Самсонавічу.
9. **Стрэлец** Філіпу Еўдакімавічу.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР
М. КАЛІНІН.

Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР
А. ГОРКІН.

Масква, Крэмль. 1 верасня 1942 г.

УЗНАГАРОДЖАННЕ ПАРТЫЗАН

Указам Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР ад 1 верасня 1942 года за доблесць і мужнасць, праяўленыя ў партызанскай барацьбе ў тылу супроць нямецкіх захопнікаў, узнагароджаны ордэнамі і медалямі 1.018 партызан Украіны, Беларусі, Арлоўскай і Смаленскай абласцей.

Ордэнам Леніна ўзнагароджаны 48 чалавек, ордэнам Чырвонага Сцягу — 176 чалавек, ордэнам Чырвонай Звязды — 305 чалавек, ордэнам «Знак почета» — 72 чалавекі, медаллю «За адвагу»—240 чалавек і медаллю «За баявыя заслугі» — 177 чалавек.

УЗНАГАРОДА НАТХНЯЕ

З вялікай радасцю я даведаўся аб тым, што Прэзідыум Вярхоўнага Совета СССР узнагародзіў мяне ордэнам Чырвонай Звязды. Высокая ацэнка маёй баявой працы ў тылу нямецкіх захопнікаў натхняе на яшчэ большыя поспехі ў імя перамогі над ворагам.

Маё сэрца гарыць такім гневам, такой прагай помсты, перад якой не ўстаіць ніякая варожая сіла.

Партызан Н. Р.

МОЙ РАХУНАК

Я знішчыў ужо звыш 70 гітлераўцаў. Пасылаючы снайперскую кулю ў звярынае сэрца ворага, я ведаю, што я забіваю таго, хто пагражае мне смерцю, таго, хто пралівае нявінную кроў нашых людзей.

Таму я ўзмацню свае ўдары па ворагу, адкажу на Указ Урада аб узнагародзе мяне ордэнам Чырвонага Сцягу новымі дзесяткамі забітых фашысцкіх нягоднікаў.

Снайпер К. У.

Сакратар Цэнтральнага Камітэта КП(б) Беларусі тав. ПАНАМАРЭНКА, Старшыня Совета Народных Камісараў БССР тав. БЫЛІНСКІ і Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР тав. НАТАЛЕВІЧ гутараць з групай віцебскіх і магілеўскіх партызан.

ЗА ЖУДАСНЫЯ ЗДЗЕКІ, ЗАБОЙСТВЫ, ГРАБЕЖ НАШЫХ ЛЮДЗЕЙ— ЗАБІВАЙ НЕМЦАЎ, ЗНІШЧАЙ ІХ УСЮДЫ І БЯЗЛІТАСНА!

У НОЧ НА 2 ВЕРАСНЯ НАШЫ САМАЛЁТЫ БАМБАРДЫРАВАЛІ ВАЕННЫЯ АБ'ЕКТЫ НЕМЦАЎ У ГОРАДЗЕ ВАРШАВЕ

У ноч на 2 верасня вялікая група нашых самалётаў бамбардыравала ваенныя і ваенна-прамысловыя аб'екты немцаў у гор. Варшава.

У выніку бамбардыроўкі ў горадзе і асабліва ў раёне галоўнага штаба і ваеннага гарадка ўзнікла вялікая колькасць ачагоў пажара, з іх 24 вялікіх размераў, якія суправаджаліся моцнымі ўзрывамі. Апрача таго на чыгуначных шляхах Галоўнага, Усходняга і Віленскага вакзалаў узнікла 30 ачагоў пажара, якія суправаджаліся 10 узрывамі.

Усе нашы самалёты вярнуліся на свае базы.

МІНСКІЯ ПАРТЫЗАНЫ МНОЖАЦЬ СВАЕ БАЯВЫЯ СПРАВЫ

У маленькай вёсцы Азярычына сабралася невялікая група ўзброеных савецкіх патрыётаў.

Хутка вестка аб храбрых партызанах разнеслася па навакольных вёсках. Паблізу Мінска яны ўзарвалі некалькі аўтамашын з грузам, забілі некалькі дзесяткаў акупантаў і нямецкага агента—прайдзісвета Ганчарыка.

У атрад з усіх бакоў пачалі ісці людзі.

Народныя мсціўцы сталі ажыццяўляць больш буйныя баявыя аперацыі. У вёсцы Развада яны акружылі цэлую роту немцаў. Бой цягнуўся некалькі гадзін. Пераможцамі з яго вышлі партызаны. Немцы страцілі 80 салдат забітымі, 15 кавалерыйскіх коняй і багаты абоз з харчаваннем.

Немцы рашылі знішчыць атрад Нікалая П. Лес, дзе жылі партызаны, немцы напярэдне прастралялі і пайшлі ў наступленне. Партызаны-ж непрыкметна выбраліся з сваіх зямлянак і зайшлі праціўніку ў тыл. Моцны ўдар у спіну ашаламіў наступаючых салдат. Іх ваяўнічы дух знік, як дым, і яны, хаваючыся па лесе, пачалі ўцякаць.

І вось немцы зноў паслалі супроць атрада буйную карную экспедыцыю. Дзве тысячы салдат на 40 кіламетраў акружылі лес і раніцой рушылі на лагер. Партызаны падрыхтаваліся да абароны. Усе дарогі былі завалены зрэзанымі дрэвамі, усюды на ўзвышшах умацаваліся засады.

Магутным агнём сустрэў атрад чорную навалу фашыстаў.

Тры дні і тры ночы ішлі жорсткія, напружаныя баі.

Пакінуўшы на полі бою 450 сваіх трупаў, захопнікі адступілі. На чацверты дзень яны выслалі сюды авіяцыю. Пяць цяжкіх бамбардыроўшчыкаў некалькі гадзін беспераынна скідвалі бомбы на партызанскія дзоты і акопы. Цяжка стагнала зямля, гром узрываў магутным рэхам разносіўся па глухім лесе. Але... партызан там ужо не было.

Немцы і на гэты раз пралічыліся. Яны не разбілі і ніколі не разаб'юць сілу народа, які ва ўсю веліч паўстаў супроць сваіх прыгнятальнікаў.

Н-СКІ ПАРТЫЗАНСКІ АТРАД, БЕЛАРУСЬ. **(Наш кар.).**

НАГРАБЛЕНАЕ ДАБРО ВЕРНУТА НАСЕЛЬНІЦТВУ

Не адзін смелы налёт на ворага арганізавалі партызаны атрада тав. П.

Немцы да ніткі аграбілі сялян чатырох вёсак. Абоз у 300 падвод з сялянскім дабром немцы накіравалі да свайго гарнізона. Але не тут было! Партызаны атрада тав. П. напалі на грабежнікаў, перабілі нямецкую ахову, адбілі абоз і ўсё дабро вярнулі насельніцтву.

ПАД НЯМЕЦКІМ БОТАМ

У Полацку і многіх іншых гарадах Беларусі пануе жудасны голад. На рабочага немцы выдаюць у месяц толькі па два—тры кілограмы мукі, а ўтрыманцам зусім нічога не даюць.

Дзесяткі дзяцей, жанчын і старыкоў пухнуць і паміраюць з голаду.

* * *

Дзікую расправу ўчынілі гітлераўскія людаеды над настаўніцай Нінай Канстанцінавай і яе маці.

Бандыты нанеслі сваім ахвярам некалькі нажавых ран у грудзі, галаву, а затым яшчэ жывымі закапалі ў зямлю.

* * *

З Брэста пішуць, што савецкія ваеннапалонныя, якія знаходзіліся ў канцлагеры каля горада Сядлец, вырваліся з фашысцкай няволі і разграмілі нямецкі склад са зброяй і харчаваннем.

Патрыёты, узяўшы многа вінтовак, аўтаматаў і патронаў, пайшлі ў партызаны.

* * *

Як паведамляе наш карэспандэнт, у сялян вёсак Палешына, Хабні і ў цэлым радзе іншых вёсак немцы адабралі ўсю жывёлу і хатнюю птушку.

* * *

У вёсцы Хадорава-Літвіны нямецкія марадзёры адабралі ў сялян 400 авечак, каля 100 галоў буйнай рагатай жывёлы.

* * *

Усе культурныя ўстановы ў Віцебску разбураны немцамі. Каб хоць крыху змякчыць настрой насельніцтва, акупанты абвясцілі аб адкрыцці бібліятэкі. Бібліятэка яшчэ не адкрыта, але ўжо аб'яўлена, што за чытанне кніг кожны павінен плаціць у месяц 5 рублёў.

Партызанскі рахунак

ЗА МЕСЯЦ

За ліпень месяц партызаны атрада тав. Ф. знішчылі каля 100 салдат і афіцэраў, падарвалі адзін чыгуначны мост, спалілі два ільнозаводы, на якіх згарэла многа прадукцыі, падрыхтаванай для адпраўкі ў Германію.

УЗАРВАЛІ 10 МАСТОЎ

Партызаны атрада тав. І. у раёне О. поўнасцю разграмілі валасныя ўправы.

Партызанамі гэтага атрада адбіта ў немцаў тры склады з харчаваннем.

За два месяцы атрадам падарвана 10 шасэйных мастоў, у некалькі месцах разбурана чыгуначнае палатно.

РАЗГРОМЛЕН АБОЗ ПРАЦІЎНІКА

Як паведамляюць з Гомельскай вобласці, партызанскі атрад пад камандаваннем тав. С., які дзейнічае ў адным з раёнаў, разграміў абоз праціўніка. Партызаны перабілі 26 нямецкіх салдат і афіцэраў, спалілі 8 аўтамашын і захапілі трафеі.

Праз некалькі дзён група партызан гэтага-ж атрада напала на палявы аэрадром і падпаліла там 2 транспартныя самалёты праціўніка.

ПАДРЫЎНІК

Падрыўнік Фёдар А. пусціў пад адкос 2 варожыя эшалоны з тэхнікай і жывой сілай. Ён узарваў некалькі чыгуначных і шасэйных мастоў.

Урад узнагародзіў Фёдара А. ордэнам Чырвонай Звязды.

НЕМЦЫ ПРЫНЕСЛІ СМЕРЦЬ

З дапамогаю партызан Екацярына Сцяпанаўна Васілеўская вырвалася з фашысцкага палону і перайшла лінію фронта. Вось што яна расказвае:

ЗАБОЙСТВЫ І ЗДЗЕКІ

Гэта было ў вёсцы Бураўчына, Сіроцінскага раёна. Фашысцкія штурмавікі ўварваліся ў хаты. Яны чынілі дзікія зверствы, грабілі сялян. Нявінных выцягвалі на вуліцу. Пачалася жудасная расправа. Гітлераўцы разразалі сваім ахвярам грудзі, білі гумавымі палкамі па галовах.

Трупы замучаных і знявечаных чатыры дні ляжалі ў канаве.

Доўга здзекаваліся бандыты над інвалідам Аркадзем Пятровічам Багатыровым. Яму адрэзалі нос, вушы, язык.

У калгасе «Чырвоны Сормавец», у мястэчку Сіроціна, за адзін дзень немцы павесілі 30 сялян, рабочых і служачых, трупы якіх больш тыдня не зніміліся з шыбеніцы.

А хіба можна забыць пра расстрэлы і здзекі ў мястэчку Шуміліна, Віцебскай вобласці?

Да ўскраю лесу акупанты сагналі 365 чалавек і загадалі капаць яму.

Пасля таго, як яма была выкапана, ні аднаго чалавека з 365 гітлераўцы не адпусцілі дамоў. Усіх растралялі і замучылі. Дзяцей і старыкоў закапвалі жывымі. Як дзікія звяры, здзекаваліся фашысты над пяцігадовай дачкой настаўніцы Розы Ліпскай. На вачах маці гітлераўцы распаролі дзіцяці жывот, выкалолі вочы, а потым кінулі ў яму.

Больш 12 тысяч чалавек расстраляна, павешана ў Віцебску, утоплена ў рацэ Заходняй Дзвіне.

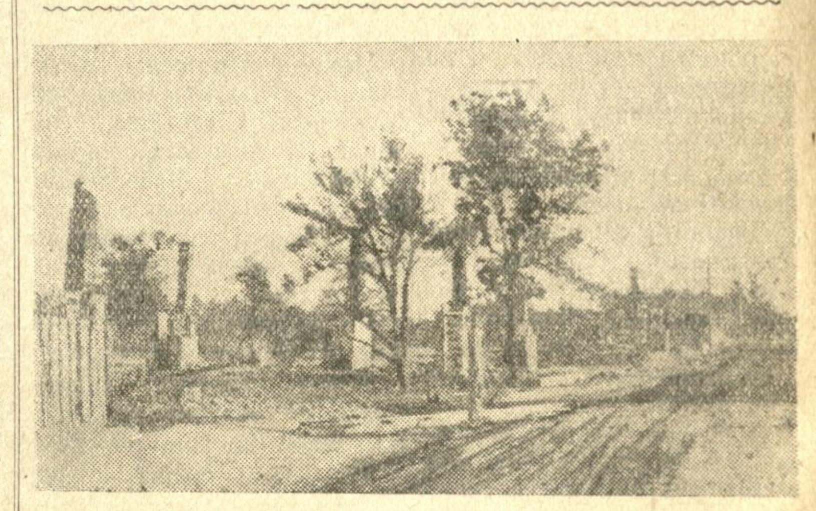
ГРАБЕЖНІЦТВА

Цяжка знайсці таго селяніна, або гаражаніна, якіх-бы фашысты не аграбілі. У калгаснікаў вёсак Палешына, Хабні, Сіроцінскага раёна, і іншых немцы адабралі ўсю жывёлу, птушку, муку, збожжа, вопратку, абутак.

У мястэчку Шуміліна гітлераўцы затрымалі на вуліцы грамадзян Нікалая Янчанка, Васілія Янчанка і адабралі ў іх каля 2.000 рублёў грошай, садралі вопратку і боты.

СМЕРЦЬ НЕМЦУ-ФАШЫСТУ!

Сэрца мае бурліць нянавісцю да немцаў-фашыстаў, бо гэта не людзі, а шалёныя сабакі, якіх трэба знішчыць раз і назаўсёды.

Так выглядае адна з вуліц гарадскога пасёлка пасля гаспадарання ў ім гітлераўскіх бандытаў.

„ВУЧОНЫ" ЖУЛІК

Сярод палітычных жулікаў, якія жыравалі ў Заходняй Беларусі, быў такі махляр Янка Станкевіч, які ўсюды называў сябе «доктарам філалогіі». Гэты прайдзісвет нейкім чынам, не маючы сярэдняй асветы, дастаў у Чэхаславакіі доктарскія паперы. Там ён знюхаўся з нямецкімі фашыстамі і стаў іх наймітам. З Чэхаславакіі немцы выправілі яго, як свайго шпіёна і правакатара, на работу ў Беларусь.

Ён пачаў чытаць у Вільні лекцыі па беларускай мове, дзе з запалам сапраўднага вар'ята даказваў кожнаму свае «дзівосы і смяхосы», што трэба пісаць па-беларуску не «гаспадар», а «спадар», не «сувязь», а «звязь», не «свой», а «собскі» і іншыя бязглуздзіцы.

Спачатку людзі смяяліся, кпілі з яго, а потым прывыклі і махнулі рукой, як на безнадзейнага вар'ята, тым больш, што вар'яцтва яго лічылі ціхім.

І «доктар» працаваў. Гаспадары давалі добрыя грошы. Дзе там было гэтай дурной немчуры разбірацца ў вар'ятах! Яны нават даручылі яму стварыць сваю «собскую» партыю. Гэты махляр праз тыдзень зляпіў яе. Напісаў праграму і статут, якія спадабаліся яго фашысцкім гаспадарам. Назваў ён гэтую партыю «Сялянская звязь».

Хоць «партыя» складалася толькі з двух асоб — з самога «собскага доктара» і яго жонкі, але справа ішла, як па масле. Гэты махляр пачаў выдаваць сябе за грамадскага дзеяча, выпусціў у свет газеціну, а потым часопіс, дзе змяшчаў усе свае «навуковыя» «дзівосы і смяхосы».

Да гэтага часу ён паспеў набыць сабе ладны кавалак зямлі, так гектараў 60. Купіў у Вільні дом і тут-жа на Сребранскай вуліцы адчыніў кніжны магазін і зажыў прыпяваючы.

Прышоў 1939 год і зблытаў усе карты. Мала таго, што прапала камяніца, магазін, зямелька і лясок, але прышлося і самому «доктару» уцякаць у Берлін на ласкавы хлеб да сваіх гаспадароў.

Зараз шчасце зноў усміхнулася прахвосту. Ачышчаючы сваю памыйніцу, фашысты выцягнулі і гэтага «вучонага», і паслалі на Беларусь надзяваць ярмо на шыю беларускаму народу, знішчаць нашу літаратуру і культуру. Ён зноў выдумвае свае мовазнаўчыя «дзівосы і смяхосы». Зноў уводзіць у беларускую мову свае бязглуздыя «собскія звязі». Знішчальныя самалёты гэты «філолаг» называе «ганчакамі», якія не кідаюць бомбы, а «шугаюць» іх і г. д.

Галоўная-ж праца гэтага нягодніка зараз у тым, што ён па загаду фашыстаў ператварыўся з «філолага» ў «гісторыка» і са ўсёй сваёй «вучонай эрудыцыяй» даказвае, што няма Беларусі і ніколі яе не было, а была і ёсць «Беларутэнія», што няма на Беларусі беларусаў, а ёсць абруселае нямецкае племя, што беларусы паходзяць ад германскіх плямён і таму з'яўляюцца... арыйцамі.

Нядоўга асталося гэтаму жуліку, правакатару і шпіёну паскудзіць свет сваёй хлуснёй і нажывацца на народным горы, якое прынеслі на нашу зямлю крывавыя гітлераўцы.

М. КАЛІНА.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ
73506